

מהרא"ל צינץ

פנינים מתורת הגאון מפלוצק מוהר"ר ארי' לייב צינץ זצוקלה"ה

מספר חמודי שי על התורה והמועדים

פרשת אחרי מות - קדושים

פרשת אחרי מות

תענית יום הכיפורים, חוק או משפט?

בפרשת השבוע, בצמוד ובסמוך לסדר קרבנות יום הכיפורים, מצוה התורה הקדושה על קדושת יום הכיפורים עצמו, על מצות התענית ביום הכיפורים: **והיתה לכם לחקת עולם... תענו את נפשתיכם:** ויש להבין את המילים "והיתה לכם לחוקת עולם", מדוע מצות יום הכיפורים היא בגדר **לכם**, הרי היום קדוש לאדוננו? וכן מדוע מצות יום הכיפורים מוגדרת "חוקה" – מצוה בלא טעם, הרי היא מצוה מובנת ומבוארת ביותר, יום כפרת העוונות.

מבאר רבינו המהרא"ל שאפשר לומר שהקב"ה רצה שבני ישראל יהיו במדרגה גבוהה לפני ה' ויטהרו עצמם מכח עבודת ה' העצמית שלהם עד כדי שלא יהיו זקוקים לכפרת יום הכיפורים, ואם יזכו למצב מרומם ונשגב זה, של טהרה עצמית, יהיה יום הכיפורים בגדר חוקה, מצוה בלא טעם. ועל כך אומר הפסוק שכדאי "לכם" לטובתכם, שתהיו במצב שיום הכיפורים הוא חוקת עולם, שמצוות התענית היא בלא טעם, כי הרי לא תהיו זקוקים לכפרה.

והפסוק הבא ממשיך ומסביר לנו את הדברים. ממשיך הפסוק: **כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו:** וביאור הדברים הוא שהרי ביום הכיפורים השם יתברך מכפר עליכם מכל העבירות ואז יש טעם וסיבה למצוות יום הכיפורים, על כפרת העוונות. אבל טוב יהיה אם לא תהיה קיימת הסיבה הזאת למצוות יום הכיפורים, אלא עם ישראל יהיה שרוי במדרגה של לפני ה' תטהרו, שיהיו טהורים מעצמם, ואז תענית יום הכיפורים תהיה חוקה בלא טעם.

ביאור נוסף מבאר רבינו במילה "לכם", שהנה מצינו ביום טוב שצריך להיות חציו "לכם", שיהיה זמן של עונג ושמחה, ובא הפסוק ללמדנו שביום הכיפורים עצם העינוי הוא בגדר לכם, עונג של ממש. ונסביר: המגן אברהם אומר שמותר להתענות תענית חלום בשבת ואין זו סתירה למצות עונג שבת, כי "התענית עונג הוא לו", כי היא מקלה מעליו את צער החלום הקשה שחלם. וגם ביום הכיפורים הדבר הוא כך: מכיון שביום הזה יכפר עליכם מכל חטאתיכם, וא"כ יש לנו תועלת גדולה ועצומה מן התענית, לכן ראוי שנחוש בתעניתנו שמחה ועונג, כאילו שאנחנו אוכלים ושותים ומתענגים, כי הפרס שלנו מן התענית הוא גדול ועצום, כפרת העוונות!

מתוך שני הפירושים של רבינו למדנו שביום הכיפורים עלינו להיות בשמחה עצומה. שהרי ממה נפשך, אם איננו זקוקים לכפרה הרי עלינו לשמוח על גודל דרגתינו. ואם אנו זקוקים לכפרה, עלינו לשמוח מאד על שאנו זוכים למתנה העצומה של כפרת העוונות.

פרשת קדושים

מוגבלותו של האדם: מעודדת – אך מחייבת

פרשת השבוע מתחילה: **דָּבַר אֱלֹהִים כָּל עֵדוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תְּהִיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.** הקב"ה מצוה אותנו כאן על קדושת עם ישראל, אנחנו עם קדוש של אלקים קדוש.

רבינו המהרא"ל צינץ עומד על דיוק בפסוק, מדוע המילה "קדשים" נאמרה בכתיב חסר בלי ו, מדוע לא נאמר "קדושים", והוא מתרץ על כך שני תירושים. לכאורה שני התירושים סותרים אך לכשנתבונן, הם משלימים זה את זה, וכדלהלן.

תירוץ ראשון: אמרו חז"ל שהיצר הרע מתגבר על האדם כל יום! כי היצר חזק ממנו, ואלמלא שהקב"ה עוזר אי אפשר היה לנצח את היצר הרע. ונמצא שכשהאדם רוצה לקדש את עצמו, מצד עצמו הקדושה שלו לא שלימה כי היצר הרע מתגבר עליו, ודבר זה נרמז בכך שהמילה "קדשים" חסרה, כי הקדושה העצמית שלנו לא שלימה, אך הפסוק אומר לנו אל תדאגו מכך, כי הקב"ה מסייע לנו לכבוש את היצר ולהגיע למדרגה גבוהה של קדושה שהרי "כי קדוש אני ה' אלקיכם" אם תבואו להיטהר, אני אסייע לכם להשלים את הקדושה!

תירוץ שני: למרות שתגיעו לידי מדרגת קדושה, עליכם לדעת שאתם "קדשים" - בכתיב חסר, שקדושתכם עדיין בלתי מושלמת, אלא צדיקים הולכים ומתעלים וכל הזמן עולים עוד ועוד מדרגות. ולכן לעולם תחשיבו את עצמכם שקדושתכם לא שלימה ויש לכם מדרגה נוספת לעלות אליה. שהרי "כי קדוש אני ה' אלקיכם" שקדושתני אין סופית. וגם אם תעלו אלפי מדרגות לא תגיעו לקדושתני, ונמצא שלכל דרגה של קדושה יש דרגה גבוהה ממנה.

שני הפירושים אינם סתירה זה לזה. מצד אחד עלינו להתעודד ולדעת שלמרות שעבודתנו העצמית מוגבלת, עלינו לעשות את המוטל עלינו והקב"ה יגיענו אל השלימות, אך מנגד עלינו לדעת שאף אם עשינו היום את כל תפקידנו, מוכן לנו מחר תפקיד חדש, נעלה, וקדוש עוד יותר.

אשריכם ישראל! אנו יודעים את גודל קדושתנו, כי הקב"ה בעצמו מטהר אותנו. אבל זה לא גורם לנו להימנע מלהתעלות עוד, אלא אדרבה, כפי שהקב"ה העלה אותנו לדרגה זו, אנו רוצים לזכות להתעלות ולהתקדש יותר ויותר בלי סוף!

למידע נוסף על סדרת חמודי שי, ולרכישת עותקים בעברית או באנגלית, בקרו ב-

[rlgfoundation.org/publications](https://www.rlgfoundation.org/publications)

ובישראל, ניתן להשיג בחנויות של

Manny's ספרי אור החיים <https://www.sifreiorhachaim.co.il>